

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1260/2021
25.03.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Марине Милановић и Добриле Страјина, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Оља Рађеновић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији су пуномоћници Владо Павићевић и Гордана Попадић, адвокати из ..., ради заштите од насиља у породици, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 519/20 од 24.12.2020. године, у седници одржаној 25.03.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 519/20 од 24.12.2020. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П2 1757/19 од 15.09.2020. године, првим ставом изреке, одређена је мера заштите од насиља у породици и забрањено туженом да на било који начин даље узнемирава тужиљу и наложено му је да се уздржава од сваког дрског, злонамерног и безобзирног понашања којим се угрожава телесни интегритет, душевно здравље и спокојство тужиле, и одлучено је да ће мера насиља од заштите у породици трајати годину дана, почев од 15.09.2020. године. Другим ставом изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се одреди мера заштите од насиља у породици према туженом и да му се забрани да се приближава тужиљи на удаљености мањој од 50 метара, и да му се наложи да се уздржава од приближавања тужиљи на овој удаљености, као неоснован. Трећим ставом изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се одреди мера заштите од насиља у породици и да се наложи туженом забрана приступа у простор око места становања тужиле и да му се наложи да се уздржава од приступа у ове просторе као неоснован. Четвртим ставом изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж2 519/20 од 24.12.2020. године, првим ставом изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиле и првостепена пресуда потврђена у ставу другом, трећем и четвртном изреке. Другим ставом изреке, одбијен је захтев тужиле и туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужила је благовремено изјавила ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане одлуке у смислу члана 408. Закона о парничном поступку, а у вези члана 403. став 2. тачка 1. ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11, 49/2013-УС, 74/2013 - УС, 55/14, 87/18 и 18/20), Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. Указивање тужиле на битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП је неосновано, јер у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба овог закона. Осим тога, ревизијски наводи тужиле којима се указује на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП нису били предмет оцене овог суда, с обзиром на то да се ради о повредама које се не могу сматрати ревизијским разлогом, у смислу одредбе члана 407. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су биле у ванбрачној заједници из које имају двоје деце, ћерку ВВ рођену ... године и сина ГГ рођеног ... године. Тужила је дана 26.04.2005. године, купила четворособан стан, на ком стану је уговором конституисано право доживотног плодоуживања у корист туженог, тако да се без његове сагласности предметна непокретност не може отуђити. Партнерски односи парничних странака су поремећени већ дужи низ година због финансијских несугласница и емотивних веза туженог са другим женама. Свађе су од 2015. године постале све чешће, тужени је вређао тужилу, називао је погрдним именима, упућивао псовке, а приликом жустрих свађа тужени би и физички насртао на тужилу. Тужила је током марта-априла 2018. године из заједничке спаваће собе прешла у дневну собу, а тужени је приликом ноћног одмора ометао гледајући телевизију. Тужила је у октобру 2018. године сазнала да има здравствене проблеме, тражила је од туженог да се исели из стана што он није учинио, због чега је 03.12. 2018. године туженог пријавила полицији, али да не жели да туженог кривично гони, већ само да се тужени удаљи из њеног стана, а на питање да ли се плаши да ће је тужени убити, изјавила је да се не плаши јер је мајка његове деце. Тужила у септембру месецу 2019. године није могла да уђе у стан јер је тужени променио браву на вратима стана, а приликом пријаве туженог надлежним органима, тужила и тужени су упућени да судским путем реше имовинско-правне односе, а обавештен је и ГЦС Палилула и тим за координацију, и извршена је процена ризика од насиља у породици и констатовано да је ризик низак и хитне мере предвиђене законом о спречавању насиља у породици нису изрицане. Тужени се 06.10.2019. године иселио из стана и од тада није покушао да уђе у стан, нити је контактирао тужилу, а покренуо је поступак утврђења права својине на предметном стану. Према налазу и мишљењу Градског центра за социјални рад у Београду, Одељење Палилула од 25.11.2019. године, партнерски однос тужиле и туженог је прожет свакодневним бурним свађама, несугласицама и суштинским неразумевањем. Тужила је била изложена понижењима и непријатностима које прате афере са другим женама, лажима, манипулацијом и омаловажавањем, спорадично је долазило до физичког насиља у виду удараца, шамара, што су потврдила и деца парничних

странака. Тужени је последњи пут испољио физичку агресију према тужиљи пре две године, а у изливима беса бацао је предмете по просторији, долазило је до гурања и тужиља и тужени су изјавили да не желе наставак заједничког живота и да своју ванбрачну заједницу сматрају окончаном. Тужени је напустио стан и актуелно нема комуникације, а упркос чињеници да се иселио из стана тужиља је испољила забринутост за своју безбедност, због како је навела импулсивног и агресивног понашања бившег ванбрачног супруга. Како су присутни нерешени имовински односи, у наредном периоду постоји ризик од рецидива, иако се актуелно не процењује као висок, па је мишљење да је индиковано туженом изрећи меру забране узнемиравања и сваког вида дрског, безобзирног и злонамерног понашања у односу на тужиљу, бившу ванбрачну супругу. При овом мишљењу орган старатељства је остао у допису од 15.06.2020. године, с обзиром да у међувремену није било рецидива насиља.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили, а имајући у виду да су односи странака поремећени већ дужи низ година, да је тужени према тужиљи испољио психичко насиље тако што је вређао, називао погрдним именима, упућивао псовке, извршио физичко насиље, којим понашањем се угрожава телесни интегритет, душевно здравље и спокојство другог члана породице и сматра се насиљем у породици, због чега је одређена мера заштите од насиља у породици на начин како је то наведено у ставу првом изреке првостепене пресуде. Полазећи од утврђеног да је тужиља изјавила да се тужени није приближавао месту њеног становања, да га не виђа и да више нису у контакту, да јој тужени није прилазио од 06.10.2019. године и да не планира да се враћа у предметни стан док се не реши питање својине на стану, нижестепени судови су одбили тужбени захтев у делу који се односи на забрану туженом да се прилази тужиљи на раздаљини мањој од 50 метара и приступа у простор око места становања тужиље на истој раздаљини.

По оцени Врховног касационог суда, правилно су нижестепени судови применили материјално право када су одбили тужбени захтев којим је тужиља тражила одређивање предложених мера заштите од насиља у породици, и то забрану приближавања тужиљи и забрану приступа у простор око места становања тужиље.

Насиље у породици је дефинисано чланом 197. Породичног закона („Сл. гласник РС“ број 18/05, 72/11 и 6/15), тако што је ставом 1. одређено да се под насиљем у породици подразумева понашање којим један члан породице угрожава телесни интегритет, душевно здравље и спокојство другог члана породице док у ставу 2. наведени карактеристични видови насиља у породици који се у пракси најчешће испољавају уз одређење да се насиље у породици сматра свако дрско, безобзирно, злонамерно понашање које један члан породице испољава према другом члану породице. Према члану 198. став 1. Породичног закона, против члана породице који врши насиље суд може одредити једну или више мера заштите од насиља у породици којом се привремено забрањује или ограничава одржавање личних односа са другим члановима породице.

Мере заштите прописане су чланом 198. став 2. Породичног закона и изричу се у складу са извршеном врстом насиља и циљем заштите, као санкција за учињену повреду, али и из превентивних разлога ради спречавања будућег узнемиравања и насиља и обезбеђења спокојства и безбедности не само жртве, већ и осталих чланова породице. Доносећи побијену пресуду, другостепени суд је правилно применио

одредбе чланова 197. и 198. Породичног закона, дао уверљиве и праве разлоге за свој закључак о томе да у овом случају није целисходно одређивање осталих предложених мера заштите од насиља у породици.

По оцени ревизијског суда, полазећи од постојећих околности из којих произилази да постоји насиље у породици и налаза и мишљења надлежног органа старатељства, имајући у виду одређену меру заштите од насиља у породици као у ставу првом изреке првостепене пресуде, а код утврђеног да се тужени није приближавао месту становања тужиље и да јој није прилазио од 06.10.2019. године, као и да више нису у контакту, правилно је одбијен захтев за усвајање осталих предложених мера ради заштите од насиља које се тичу забране приласка тужиљи и месту њеног становања. Наиме, која мера заштите ће се одредити зависи од конкретне радње која представља насиље у породици, опасности која се том радњом изазива, узнемирености члана породице за тако предузете радње, његове угрожености, као и процене степена опасности од поновљеног насиља.

Супротно ревизијским наводима, како мера заштите од насиља треба да буде адекватна извршеном насиљу, мером одређеном као у ставу првом изреке првостепене пресуде тужиљи је пружена довољна заштита. При доношењу ове одлуке, нижестепени судови су нарочито имали у виду да тужени није исказао намеру да приступа месту становања тужиљи, као ни тужиљи лично. Стога су ревизијски наводи којима се оспорава правилност примене материјалног права, оцењени као неосновани.

Суд је ценио и остале наводе ревизије, па је нашао да су неосновани, јер представљају понављање навода који су истицани у жалби против првостепене пресуде, а ове наводе је другостепени суд правилно оценио као неосноване и за ту оцену дао јасне и довољне разлоге, које овај суд у свему прихвата.

Супротно ревизијским наводима, правилна је и одлука о трошковима поступка, јер је иста донета правилном применом члана 153. ЗПП и члана 207. Породичног закона.

Из изнетих разлога, применом члана 414. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Слађана Накић Момировић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић